

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_24_SOUKROMY_DOPIS		
Název materiálu:	Soukromý dopis		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	9.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	1. 11. 2012
Jméno autora:	Mgr. Magdalena Obšivačová		
Klíčová slova:	Soukromý dopis, znaky dopisu, román v dopisech		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Žák definuje soukromý dopis, analyzuje tuto formu v podobě konkrétního literárního dopisu, porovnává ji se současností, vytváří si představu o žánru román v dopisech a získává nezákladnější informace o díle Utrpení mladého Werthera		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Komunikační, k učení		
Anotace, metodický list:	Žák zvažuje roli a podobu soukromého dopisu v podobě dnešní a porovnává ji s mnohem důležitější formou dopisu dob minulých a s románem v dopisech.		
Použité zdroje:	http://cs.wikipedia.org/wiki/Rom%C3%A1n_v_dopisech http://www.databazeknih.cz/knihy/utrpeni-mladeho-werthera-2497 http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/johann-wolfgang-goethe/utrpeni-mladeho-werthera-3.html#ixzz2E7B7ttfN		

Popis hodiny

- Úvod – kdy jste naposledy psali někomu dopis? O čem jste psali? Kolikrát za rok píšete dopis? Za jakých okolností byste psali dopis? Odlište opravdový dopis od e-mailů, dopisů posílaných po třídě..., definujte, jak má klasický soukromý dopis vypadat – zápis na tabuli
- Dopisy měly svou velkou roli v minulosti – kdy si je lidé psali? Uveďte příklady.
- Informace o románu v dopisech – možno ukázat informace z Wikipedie (viz příloha 1) a o J. W. Goethovi s jeho dílem Utrpení mladého Werthera (příloha 2) – vybrat podstatné a zapsat na tabuli (přílohy 1 a 2)
- Čtení dopisu psaného mladým Wertherem (Příloha 3)
- Rozbor dopisu: A) o čem Werther píše, proč volí právě tato témata
B) co je podstatné na způsobu jeho psaní
C) co usuzuješ o pisateli tohoto dopisu
D) jak vypadá žánr románu v dopisech – vycházejíc z této ukázky, Co umožňuje forma dopisu?
- Shrnutí informací a zápis do sešitu z tabule
- Úkol pro slohové cvičení – napiš někomu „wertherovský“ dopis

*Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám.
Základní škola a Mateřská škola Veřovice, příspěvková organizace*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Román v dopisech – z wikipedie

Román v dopisech (někdy také *epistolární román*, *briefroman*) je literární útvar, který je tvořen dopisy mezi dvěma nebo více osobami.

Veškerý děj je v románu v dopisech popisován účastníky korespondence. Čtenář tak získává pocit, že nahlíží do soukromé korespondence. Použitím této formy se autor snaží docílit dojmu větší opravdovosti a realismu a zároveň mu umožňuje poskytnout čtenáři více úhlů pohledu, na rozdíl od klasického románu s vševědoucím vypravěčem. Román v dopisech bývá často doplňován o deníkové záznamy nebo novinové zprávy. Tato literární forma zažila největší rozkvět v období osvícenství v 18. století.

Román v dopisech jako literární forma vznikl nejdříve nejspíš z publikovaných dopisů slavných osobností. Ve třináctém století byly v Evropě nesmírně populární dopisy filosofa Pierre Abélarda a jeho milované Heloisy, které popisovaly jejich tragickou lásku. Tyto dopisy byly vloženy do neméně populárního a slavného Románu o růži (1230).

V době osvícenství se proslavily romány v dopisech angličana Samuela Richardsona *Pamela* (1740) a *Clarissa* (1749). A ve Francii Montesquieuovy *Perské listy* (1721), Rousseauova *Julie aneb Nová Heloisa* (1761). Snad nejznámějším románem v dopisech je kniha *Nebezpečné známosti* (1782) Choderlose de Laclos, také díky filmové zpracování Miloše Formana. V Německu patří mezi klasická díla román v dopisech *Utrpení mladého Werthera*

2. Johann Wolfgang von Goethe – z wikipedie

Utrpení mladého Werthera

Nejproslulejší román 18. století, který je psaný formou dopisů záznamů z deníku. Romantický román v dopisech líčí lásku muže, který miluje ženu svého přítele, a protože nevidí východisko ze situace, rozhodne se zemřít. Dílo rozhodujícího významu pro historii německé i světové prózy, je jedním z prototypů romantického románu v dopisech, založeného na prosté klasické zápletce. Autorovi šlo o víc, než o příběh nešťastné lásky. Jako hrdinu zvolil člověka své doby, představitele mladé buržoazie, který ve snaze dosáhnout svobody naráží na překážky v podobě feudálních konvencí. Je příliš osamělý a neschopný proti společnosti bojovat a proto raději volí smrt.

...

Po vydání této knížky následovala vlna sebevražd. Lidé se s Wertherem ztotožňovali a nacházeli v něm sami sebe. Wertherovský příběh se svému tvůrci vymkl z rukou. V čelo druhého vydání považoval proto Goethe za nutné umístit jako motto výstrahu pro senzitivní čtenáře: „Buď muž a nenásleduj mne!“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Text dopisu

17. května

Seznámil jsem se s všelijakými lidmi, společnost jsem si dosud nenašel. Nevím, co lidé na mně mají, je jich tolik, kdo mě má rád a kdo se na mne věší; a pak je mi toho vždycky líto, že naše společná cesta je jenom tak kratičká. Tážeš-li se, jací jsou zdejší lidé, odpovídám: takoví jako všude jinde. Lidstvo je po čertech jednotvárné. Skoro všichni propracují větší část dne, aby mohli žít; a ta troška svobody, která jim zbývá, je tolik znepokojuje, že dělají, co mohou, aby se jí zbyli. Ach, úděle lidský!

Ale lid je tu dobrý! Když se mi někdy podaří zapomenout na sebe a užívat s nimi skrovných radostí, které člověku nejsou upřeny: při vkusně prostřených tabulích upřímně a prostodušně žertovat, uspořádat v pravou chvíli vyjížděku nebo taneček, tak mi to dělá docela dobře; jen chraň pánbůh, aby mě nenapadlo, že ve mně dřímá ještě tolik jiných sil, které bez užitku všechny zetlívají a které ostražitě zakrývám. Ach, to všechno tak děsí mé srdce - A přece! Žít nepochopen, to je našincův osud.

Ach, že odešla přítelkyně mého mládí, ach, že jsem ji kdy poznal! Řekl bych si: jsi blázen, hledáš, co na zemi není. Ale měl jsem ji, cítil jsem tep jejího srdce, cítil jejího velkého ducha, v jehož přítomnosti jsem se sám sobě zdál něčím víc, než čím jsem byl, neboť byl jsem vším, čím jsem být mohl. Můj ty bože! Což při ní zůstala jediná síla mého ducha nezužitkována? Nemohl jsem před ní rozvinout všechno to zázračné cítění, kterým má duše přírodu objímá? Což nebylo naše obcování věčnou hrou nejjemnějších pocitů, nejbřítčího ostrovtipu, jehož nejrůznější podoby i tehdy, když byly téměř zvrácené, byly vesměs poznamenány pečeti génia? Ach, léta, o která byla slabší, ji přivedla dříve do hrobu než mne. Nikdy na ni nezapomenu, na její pevnou mysl a její božskou trpělivost.

Před několika dny jsem se setkal s jakýmsi mladým V...; upřímný hoch nadmíru milé tváře. Přichází právě ze studií, nemá se zrovna za mudrce, ale myslí si přece, že toho ví víc než jiní. Byl snad také pilný, jak soudím z různých příznaků, zkrátka má slušné vědomosti. Když se dověděl, že mnoho kreslím a že umím řecky, koření to u nás převzácná, seznámil se se mnou a vyvalil spoustu učeností, od Battexue po Wooda, od De Pilese po Winckelmanna, a ujišťoval mě, že přečetl celý první díl Sulzerovy Theorie a že má Heynenova skripta o studiu antiky. Řekl jsem si: pánbůh s tebou!

Ještě jednoho dobrého člověka jsem poznal, knížecího správce; je to upřímný, bodrý muž. Říkají, že člověku poskočí srdce v těle, vidí-li ho mezi jeho dětmi, jichž má devět. Zejména o jeho nejstarší se mohou přetřhnout chválou. Pozval mě k sobě; navštívím ho v nejbližších dnech; bydlí v knížecí myslivně, půldruhé hodiny odtud; dostal svolení, aby se tam odstěhoval, po smrti své ženy, protože pobyt v městě ve vrchnostenském domě příliš jitičil jeho bol.

Jinak ještě zkřížilo mou cestu několik potrhých originálů, nesnesitelných od hlavy až k patě, zejména svou přátelskostí.

Měj se dobře! Dopis ti, doufám, bude po chuti, je jen a jen historický.